

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИ КРЕДИТНИХ, БІРЖОВИХ ТА ФОНДОВИХ ОПЕРАЦІЙ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	051 Економіка, 061 Журналістика, 071 Облік і аудит, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 075 Маркетинг, 242 Туризм та рекреація, 291 Міжнародні відносини та регіональні студії
Статус	вибіркова
Загальний обсяг, у т.ч:	4 кредити ЄКТС (120 годин)
лекції:	2 години
практичні заняття:	2 години
Термін викладання	6 семестр (11, 12 чверті) 2024-2025 н.р.
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає дисципліну: Економіки та економічної кібернетики
Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7115>
Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
Онлайн-консультації: Microsoft Teams, команда «Методи кредитних, біржових і фондових операцій»

Інформація про викладача:

Кабаченко Дмитро Васильович
Доцент кафедри економіки та економічної кібернетики, кандидат економічних наук
Персональна сторінка
<https://ekit.nmu.org.ua/ua/kabachenko.php>
E-mail: kabachenko.d.v@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Методи кредитних, біржових і фондових операцій» належить до переліку вибіркового навчальних дисциплін НТУ «Дніпровська політехніка» та пропонується для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями 051 Економіка, 061 Журналістика, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 075 Маркетинг, 242 Туризм і рекреація, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Дисципліна «Методи кредитних, біржових і фондових операцій» спрямована на отримання знань щодо ефективних методів діяльності підприємств на кредитному, біржовому і фондовому ринках.

Сучасні економісти мають знати не тільки загальні закономірності і тенденції розвитку економіки, але і своєчасно помічати тенденції зміни на кредитному, біржовому та фондовому ринках, для подальшого використання цих змін для максимально ефективного інвестування зі зниженням ризику втрат за рахунок диверсифікації вкладень та розуміння ситуації на ринках. У курсі «Методи кредитних, біржових та фондових операцій» на фактичному матеріалі й у реальному масштабі часу обґрунтовуються управлінські рішення щодо інвестування, визначаються перспективи динамічного розвитку в сучасному економічному середовищі з урахуванням змін та тенденцій розвитку кредитного, біржового та фондового ринків.

Методи кредитних, біржових і фондових операцій – це знайомство з тим, що таке кредит, застава, депозит, у яких випадках і для чого здійснюється оцінка майна та кредитоспроможності позичальника. Ми розповімо про учасників біржових операцій, в чому відмінність між умовами укладання форвардних та ф'ючерсних контрактів, а також як захистити свій капітал від втрат, що обумовлені зміною ситуації на ринку. Наші здобувачі вищої освіти працюватимуть над практичними завданнями з оцінки ефективності кредитних біржових, фондових операцій, аналізуватимуть тенденції сучасного фондового ринку, здійснюють розрахунок вартості пакетів акцій підприємств, визначатимуть переваги інвестування в різні види активів та опановують навички розрахунку лізингових платежів, рентабельності опціонних операцій, оцінки ринкової вартості акцій та облігацій в залежності від залишкового терміну погашення цінних паперів та обсягу їх емісії.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів професійних, організаційних, методичних знань, вмінь і навичок щодо механізму здійснення кредитних, біржових та фондових операцій в сучасних умовах господарювання.

Завдання вивчення дисципліни:

– ознайомити здобувачів вищої освіти з організаційними основами здійснення кредитних, біржових, фондових операцій в Україні, розглянути сутність понять «кредит», «біржа», «цінні папери», «ф'ючерс», «форвард», «опціон», «хеджування», форми здійснення кредитних, біржових та фондових операцій, проаналізувати основні напрями розвитку кредитного, біржового та фондового ринків в світі та в Україні;

– розглянути існуючу законодавчу й нормативно-методологічну базу з питань врегулювання кредитного, біржового та фондового ринків, проаналізувати основні документи, що регламентують ці види діяльності в Україні;

– отримати базові уявлення про механізм здійснення кредитних, факторингових, лізингових операцій, професійно-профільні знання про здійснення біржових операцій, базові знання про інвестування та оцінку інвестиційних проектів;

- навчити здобувачів вищої освіти визначати доцільність та умови кредитування, оцінювати ризики неповернення кредиту;
- навчити здобувачів вищої освіти розраховувати ситуаційні завдання з біржових операцій;
- навчити здобувачів приймати рішення щодо інвестування в цінні папери та оцінювати ефективність фондових операцій.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- отримати базові уявлення про механізм здійснення кредитних, факторингових та лізингових операцій
- отримати базові знання про біржовий ринок, його учасників, види біржових операцій та механізм їх функціонування
- отримати профільні знання про фондовий ринок та особливості його функціонування
- застосовувати набуті знання для розрахунку параметрів та показників кредитних, вексельних, лізингових, опціонних, ф'ючерсних операцій
- планувати та прогнозувати доцільність здійснення кредитних, біржових та фондових операцій
- оцінювати ефективність рішень щодо виконання кредитних операцій
- оцінювати ефективність використання опціону та особливості складання ф'ючерсних угод
- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
- вміти порівнювати ефективність різних видів вкладень у цінні папери на фондовому ринку
- розраховувати ситуаційні завдання з біржових операцій
- приймати рішення щодо оцінки ефективності фондових операцій

4. СТРУКТУРА КУРСУ

ЛЕКЦІЇ

1. Загальні принципи кредитування та їх характеристика

- 1.1. Економічна сутність та методи кредитування
- 1.2. Кредитний ризик як складова банківського ризику
- 1.3. Етапи кредитного процесу та показники ризику
- 1.4. Застава як умова повернення суми кредиту та відсотків
- 1.5. Резервний фонд як спосіб мінімізації кредитного ризику

2. Комерційний кредит та вексельні операції

- 2.1. Поняття «вексель» та його види
- 2.2. Індосамент векселя та його реквізити
- 2.3. Умови використання векселя в комерційному обігу
- 2.4. Простий та переводний вексель, акцепт та аваль векселя
- 2.5. Дисконтування векселя, облікові ставки його розрахунку

3. Контокорентний кредит та пов'язані з ним операції

- 3.1. Сутність контокоренту, форми контокорентного кредиту
- 3.2. Методи нарахування відсотків по контокорентному кредиту
- 3.3. Овердрафт та його особливості

4. Факторингові операції та їх види

- 4.1. Поняття та економічна сутність факторингу
- 4.2. Типи факторингових компаній, організаційні форми їх об'єднання
- 4.3. Види факторингових операцій, договір факторингу
- 4.4. Особливості факторингових операцій в Україні

5. Економічний зміст лізингових операцій, їх види та лізингові платежі

- 5.1. Сутність та функції лізингу
- 5.2. Механізм лізингової операції
- 5.3. Лізинговий договір та його умови
- 5.4. Лізингові ризики і страхування майна
- 5.5. Переваги і недоліки лізингу

6. Біржові операції, їх характеристики та економічне призначення

- 6.1. Біржовий товар та його класифікація
- 6.2. Характеристика біржових товарів
- 6.3. Види фінансових інструментів та їх використання
- 6.4. Організація біржових торгів
- 6.5. Укладання біржових угод та здійснення розрахунків

7. Біржові операції з фінансовими інструментами

- 7.1. Похідні цінні папери та їх характеристика
- 7.2. Торгівля опціонами на біржі
- 7.3. Ф'ючерсні операції на біржі
- 7.4. Біржові індекси та їх використання
- 7.5. Хеджування цінних та курсових ризиків

8. Фондові операції та їх характеристика

- 8.1. Структура й особливості ринку цінних паперів
- 8.2. Методи емісії та розміщення акцій
- 8.3. Методи емісії облігацій
- 8.4. Методи емісії короткострокових фондових інструментів

9. Механізм здійснення інвестиційних операцій

- 9.1. Типологія інвесторів
- 9.2. Брокерські операції на фондовому ринку
- 9.3. Дилерські операції на фондовому ринку
- 9.4. Види і методи управління інвестиційним портфелем

10. Методи клієнтських операцій на фондовому ринку

- 10.1. Операції з обслуговування клієнтів-інвесторів
- 10.2. Брокерські операції на ринку державних цінних паперів
- 10.3. Платіжно-розрахункові операції по обслуговуванню клієнтів
- 10.4. Методи заставних операцій з цінними паперами
- 10.5. Злиття і поглинання компаній на фондовому ринку

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Обґрунтування рішень з ефективності кредитних операцій
2. Обґрунтування рішень з ефективності біржових операцій
3. Обґрунтування рішень з ефективності фондових операцій

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання. Дистанційна платформа Moodle. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365, застосунки Microsoft Office: Teams, Moodle. Інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point), Google Chrome або інший пошуковий сервіс з підключенням до мережі Інтернет. Мультимедійне обладнання: проектор, ноутбук. Підключена аудиторія до Wi-Fi

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v> Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Поточна успішність складається з оцінок за виконання двох індивідуальних завдань (доповіді на обрану тему у вигляді презентації та розрахункового завдання), ступеню інтенсивності інтерактивної роботи на лекціях та результатів задачі теоретичного модульного контролю наприкінці вивчення курсу. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Комплексна контрольна робота (ККР) відбувається у письмовій формі, білети містять 3 відкритих запитання, одне з яких передбачає відповідь з обов'язковим прикладом. Правильна відповідь на кожне з відкритих запитань оцінюється у 30 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Правильна відповідь на відкрите запитання з прикладом оцінюється у 40 балів. Максимальна кількість балів за ККР: 100
Індивідуальне розрахункове завдання	Індивідуальні завдання (доповіді на обрану тему у вигляді презентації та розрахункове завдання) максимально оцінюються у 60 балів (по 30 балів за кожне індивідуальне завдання).
Теоретична модульна робота	Охоплює матеріали лекційного курсу. Містить 4 відкритих запитань. Максимально оцінюються у 40 балів.

6.3. Критерії оцінювання індивідуального розрахункового завдання:

25-30 балів: завдання виконано вірно, в роботі здійснено аналіз показників, використано правильну методологію розрахунку з поясненням, розрахунок виконано без помилок, відповідь вірна.

20-24 бали: завдання в цілому виконано вірно, в роботі здійснено аналіз показників, використано правильну методологію розрахунку з поясненням, розрахунок виконано з помилками, що відобразилося на визначенні кінцевого результату.

15-19 балів: завдання в цілому виконано вірно, в роботі здійснено аналіз показників, використано правильну методологію розрахунку без пояснення, розрахунок виконано з помилками, що відобразилося на визначенні кінцевого результату.

10-14 балів: завдання виконано з помилками, в роботі використано неправильну методологію розрахунку без пояснення, розрахунок виконано невірно, що відобразилося на визначенні кінцевого результату.

6-9 балів: завдання виконано невірно, в роботі відсутній аналіз показників, використано неправильну методологію розрахунку без пояснення, розрахунок виконано невірно, що відобразилося на визначенні кінцевого результату.

0-5 балів: завдання виконано невірно, в роботі не здійснено аналіз показників, використано неправильну методологію розрахунку без пояснення, розрахунок виконано невірно, що відобразилося на визначенні кінцевого результату.

6.4. Критерії оцінювання теоретичної модульної роботи:

Містить 4 відкриті питання, кожне відкрите питання оцінюється максимально в 10 балів, причому:

9-10 балів – повне розкриття сутності питання, наведення прикладів з додаткової літератури.

7-8 балів – недостатньо повне розкриття сутності питання, приклади наведено, але вони дискусійні.

5-6 балів – недостатньо повне розкриття сутності питання, приклади наведено, але вони дискусійні.

3-4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте містить суттєві помилки за змістом питання, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст відповіді та / або не має прикладів.

1-2 бал – наявність текстової відповіді, яка не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві помилки за змістом питання, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст відповіді.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується

«Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного

технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/vERLfxF> У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка щодня поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Методи кредитних, біржових і фондових операцій». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).

2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних графічних матеріалів: графіків, діаграм, таблиць, прикладів рекреаційних ресурсів тощо; робота із відеоматеріалами).

4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз).

5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).

6. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Біржовий ринок: навч. посібник / М.О. Солодкий, Н.П. Резнік, В.О. Яворська: [за ред. М.О. Солодкого]. – К.: ЦП Компринт, 2017. – 450 с. Режим доступу: <https://www.mktek.com.ua/wp-content/uploads/Osnovi-birzhovoyi-diyalnosti.pdf>

2. Біржова справа : підруч. / за наук. ред. докт. екон. наук, проф. О. М. Сохацької. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 655 с. Режим доступу: <https://www.mktek.com.ua/wp-content/uploads/birzhova-sprava.pdf>

3. Фондовий ринок: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М.О. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 99 с. Режим доступу: https://www.fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Fondovyi_rynok_Praktykum2023.pdf

Додаткові

4. Операції банків з цінними паперами [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня / уклад. К. М. Азізова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 46 с. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/20983/1/2019-42-%D0%95%D0%92%20%D0%90%D0%B7%D1%96%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%20%D0%9C..pdf>

5. Dmytro Kabachenko, Erik Lapkhanov. Development and Justification of the System Methodological Approach to Assessing the Investment Business Project Implementation Efficiency Under Conditions of the External Market Environment Factors Impact. *Easten-European Journal of Enterprise Technologies*. Vol. 3. No. 3 (123). 2023. pp. 6-21. DOI: 10.15587/1729-4061.2023.279621 URL: <https://journals.uran.ua/eejet/article/view/279621/277758>

6. Dmytro Kabachenko, Olha Korolenko, Natalia Kutova, Olena Churikanova and Rostyslav Shchokin. Implementation of Digitization for Anti-crisis Management of Business Entities. *Economic Affairs*. Vol. 68. No. 01s. 2023. pp. 361-369. DOI: 10.46852/0424-2513.1s.2023.39 URL: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv68n1sz13.pdf>

7. Svitlana Yatsyshyn, Dmytro Kabachenko, Oleksandra Korchynska, Olena Churikanova, Lidiya Seniv. Management Decisions as a Factor of Prevention and Mitigation of Internal Risks. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 11, 2022. pp. 771-777. DOI: 10.22937/IJCSNS.2022.22.11.107 URL: http://ijcsns.org/07_book/html/202211/202211107.html

8. Dmytro Kabachenko, Olena Churikanova, Svitlana Oneshko, Ruslan Avhustyn, Valeria Slatvinska. Application of information technologies for management quality decision making in the conditions of the instability of the external economic space. *International Journal for Quality Research*. Vol. 16. No 4. 2022. pp. 1121-1132. DOI: 10.24874/IJQR16.04-11. URL: <http://www.ijqr.net/journal/v16-n4/11.pdf>

9. Кабаченко Д.В., Шелест П.Д. Розробка та обґрунтування стратегії розвитку підприємства. *Multidisciplinárni mezinárodní vědecký magazín «Věda a perspektivy»* je registrován v České republice. № 5 (12). 2022. pp. 37-50. DOI: 10.52058/2695-1592-2022-5(12)-37-50 URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/1569>

10. Kabachenko D., Cherkas O. Features of enterprises management system in modern business conditions. *European journal of economics and management*. Management in economic sectors and enterprises. Regional economy. ISSN 2533-4794. Berostav druzstvo, Praha. Vol. 5. Issue 3. 2019. pp. 74-84. URL: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2019/eujem_2019_5_3/13.pdf

11. Кабаченко Д.В. Удосконалення методів оцінки ефективності інноваційних проектів розвитку підприємства. Науково-виробничий журнал «Бізнес навігатор». Економіка та управління підприємствами. Херсон : ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права». 2019. Вип. 2 (51). С. 63-70. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2019/51_2019/14.pdf

12. Кабаченко Д.В. Формування механізму оцінки ефективності інноваційних проектів на підприємстві. Інституціоналізація як фактор забезпечення розвитку системи інвестиційно-інноваційної безпеки України : колективна монографія / за з аг. ред. О.Л. Гальцової. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 415 – 438. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/47908/1/Monograph_2019_Abdullayev_Instytutsializatsiia.pdf

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n.-t.org.
2. Книжкова палата України – www.ukrbook.net.
3. Національна бібліотека ім. Вернадського – www.nbuv.gov.ua/.
4. ТОВ «Українська інвестиційна газета» – www.investgazeta.net.
5. Український інститут науково-технічної і економічної інформації – www.uintei.kiev.ua.